

U Donjem Kraljevcu 1861. je prvi put zaplakao **Rudolf Steiner**, filozof kojeg se svijet prisjeća ovih dana najviše po tome što je predvidio pojavu kravljeg ludila.

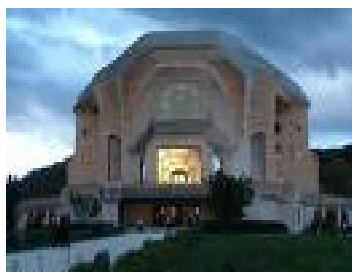
Iako je obitelj nakon samo godinu i pol života u Kraljevcu odselila u

Pottschach

, Steiner je svoje mjestu rođenja više puta isticao kao mjesto koje mu je omogućilo da spozna bitne odrednice prema kojima bi se jednoga dana trebao ujediniti svijet.

Bio je iznimno senzibilno dijete koje je od najranijeg doba bilo svjesno duhovnosti koju skriva materijalan svijet. Spominjao je jedno osjetilno iskustvo iz doba kad mu je bilo samo devet, tvrdeći da je tada doista prvi put osjetio stvarnost duhovnog svijeta koji postoji jednako kao i fizički.

Filozofija antropozofije

Realnu je gimnaziju, na očev poticaj, završio u Bečkom Novom Mjestu, a studij prirodnih znanosti u Beču 1883. (matematiku, fiziku, filozofiju). Doktorat iz filozofije postigao je 1891. na sveučilištu u Rostocku, Njemačka. U to se doba oduševio mističnim Goetheovim spisima o prirodi da je postao urednik Goetheovih arhiva u Weimaru. Nekoliko godina poslije utemeljio je Goetheov institut (**Goetheanum**), jer je prepoznao u njemu sposobnost da osjeti spiritualnost u prirodi. Rano je postao svjestan kako tehnološki napredak unosi mnogo nemira u čovjeka i spoznaje da se unutarnji mir može povratiti samo radikalnom promjenom odnosa prema prirodi i prema samome sebi.

Potruga za odgovorima odvela ga je brzo u okrilje **teozofije**, pokreta koji 1875. osniva Helena P. Blavatsky s Henryjem Steelom Olcottom, i koji poziva na povratak duhovnim vrijednostima. U tom je okruženju Rudolf brzo napredovao i postao predsjednikom njemačkog ogranka.

Nakon kongresa u Parizu 1918. raskida s teozofima, jer je odbio u mladom Indijcu Jiddi Krishnamurtiju, kojeg su iz zabačena indijskog sela doveli u Europu i pokazivali po teozofskim kongresima, prepoznati Kristovu inkarnaciju i začinje **antropozofiju** (antropos –čovjek; sofia – mudrost), koja ustraje na duhovnom dignitetu i na povezivanju duhovnoga i tjelesnoga.

Upravo je uz taj dio njegove djelatnosti vezano najviše kontroverzi, jer su se postavke koje dodiruju religioznost svojom usredotočenošću na Krista kao »solarnog duha« što se pojavljuje u odsutnim trenutcima za čovječanstvo suprotstavile dogmama. No **kršćanstvo** je, svojom trojnošću, duboko utkano u sve što je Rudolf osmislio: tu je trostruko čovjekovo rođenje – fizičko na početku prvog sedmogodišnjeg razdoblja, rođenje životnih snaga koje počinju izmjenom zuba i astralno koje počinje s pubertetom – te trostruko koncipirana društvena organizacija: sloboda u duhovnom životu, jednakost u pravnom i bratstvo u gospodarskom životu.

Godine 1902. sreće i osobu koja će mu postati najbliskijom suradnicom i od 1914. životnom družicom. Riječ je o **Marie von Siever**. Mnogi smatraju kako je upravo ona potaknula u njemu i kreativne snage koje su se oslobodile i rezultirale četirima Mističnim dramama koje su i postavljene u Münchenu 1910., 1911., 1912. i 1913., te nizom crteža.

Sve što je spoznao i ostvario u životu posvetio je jedinstvenom evolucijskom stvorenju koje je uvijek bilo u središtu njegova zanimanja – antroposu. Biću svijesti kojom može spoznati sebe i svijet oko sebe i izdići se iznad opipljive materije koristeći osjetila - »vrata koja vode u svijet«.

Stoga je i posvetio život odgoju tog bića kako bi izraslo u odgovorno i skladno stvorenje koje će poštovati život koji mu je dan na ovom planetu. Kao pravi učitelj novog doba, stao je promišljati sve aspekte ljudskog života u zajednici i uobličavati zamisli o tome kako je samo cjelovit, pravilno odgajan čovjek dobar član zajednice.

Da bi čovjek stasao kao takav trebalo je osmisliti postavke novog odgoja za novu školu, a sve je počelo jednog jutra kad je vlasnik tvornice cigareta Waldorf Astoria Emil Molt rekao misliocu neka osmisli školu za radnike njegove tvornice, ostalo je legenda i zove se **waldorfskom pedagogijom**

Riječ je o slobodnim školama u kojima se sloboda temelji na Steinerovim idejama o poštovanju individualnosti koja je jedinstvena i besmrtna. U toj je školi učitelj samo pomagač djetetova razvoja i nastava je organizirana prema epohama što znači da se predmeti ne izmjenjuju kao u klasičnoj školi iz sata u sat. U toj školi nema ocjena niti ponavljanja i umjesto natjecanja razvija se solidarnost.

Stoga nikoga upućenoga ne iznenađuje prizor što je jako iznenadio pedagoškog inspektora koji je djevojčicu u prvom razredu waldorfske škole upitao: »Ako je na igralištu petero djece i četvero ih ode, koliko će ih ostati na igralištu?« Dobio je odgovor da neće ostati nijedno. Naime, objasnila mu je poslije djevojčica, ona zna da je to u matematici jedan, ali ona nije mogla ostaviti ono jedno dijete samo.

Kako bi pružio djeci mogućnost i adekvatne fizičke aktivnosti koja ih neće poticati na kompeticiju, nastala je **euritmija**, koju mnogi kršćanski teoretičari sumnjičavo nazivaju zapadnjačkom jogom. Sam Steiner kaže da ga je na to nadahnula jedna djevojčica koja je željela plesati. I on je osmislio aktivnost koja je glasove i riječi pretočila u pokret, učinivši tako tonove vidljivima.

Taj vizionar, koji je za života napisao oko 400 knjiga i čije ime nosi 800 škola širom svijeta, upozorio je na dvije pojave koje su se ostvarile tek gotovo cijelo stoljeće nakon njegove smrti, a umro je 1925. nakon Hitlerove optužbe da je židov i pritiska **nacista** koji su ga onemogućavali da radi.

Biodinamična poljoprivreda

Jedno upozorenje se tiče medija kojima se Steiner suprotstavio još u doba kad se još nije mogao naslutiti razmjer njihova razvoja prigovarajući im manipulativnost koja može napraviti veliku štetu u duševno-duhovnom razvoju, jer njihove poruke zavode i zaobilaze naše ja. Drugo se Steinerovo vizionarsko upozorenje tiče ljudske **prehrane**.

Neprestano je govorio kako se treba okrenuti prirodnom uzgoju hrane. Mješavinom sedam vrsta čajeva i prirodnog stajskog gnoja dobio je oplemenjeno gnojivo jednaka učinka poput onoga umjetnog. Mnogi se proizvođači, koji nastavljaju njegovim putem biodinamične poljoprivrede, hvale mrkvama težima od kilograma, uzgojenim na potpuno prirodan način što im je priskrbjelo i teško dostupnu oznaku **Demetar** za posve zdravu hranu.

Iako se sam pridržavao **vegetarijanstva**, nije drugima branio uživanje uz mesu, ali je upozoravao na opasnosti pretjerana uzgoja mesa. Na europskoj je konferenciji o zdravstvu, održanoj u siječnju 1923. poručio da će krave, biljojedi, poludjeti budu li ih hranili mesom. Smijali su mu se tada zamišljajući krave u ludim pozama, ali danas se više ne smijemo.

Antropozofska medicina

Osnove antropozofije R. Steiner primjenio je i u medicini u suradnji s dr. Itom Wegman. Primjenjivao je homeopatske i fitoterapijske lijekove, posebno koncentrat *imele* u liječenju karcinoma, koji se koristi i danas za ublažavanje nuspojava kemo- i radio-terapije. Kao dio terapije protiv tumora prepisivao je tretmane euritmije, art-terapije i ljekovitu masažu. Danas postoje brojne antropozofske klinike širom svijeta od kojih je najpoznatija

Lukas klinika

protiv tumora otvorena 1963. u Arlesheimu.

Spomen kuća

www.donjikraljevec.hr